

ZARZĄDZENIE NR 234/2004
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 24 lutego 2004 r.

w sprawie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2004 w samorządowych przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków

Na podstawie art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późniejszymi zmianami), art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwały Nr XXXIII/281/03 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 grudnia 2003 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2004 – Prezydent Miasta Krakowa zarządza, co następuje:

§ 1

Zobowiązuje się dyrektorów samorządowych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z siedzibą na terenie Gminy Miejskiej Kraków do realizowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2004 poprzez przeprowadzanie działań w zakresie profilaktyki uzależnień w podległych im placówkach.

§ 2

Działania określone w §1 powinny być realizowane przynajmniej w jednym z obszarów, które wymienia załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3

We wszystkich placówkach określonych w § 1 obligatoryjnie realizowane będą działania na rzecz edukacji rodziców poprzez wdrażanie programów szkoleniowych, mających na celu opanowanie konkretnych umiejętności wychowawczych w kontekście zagrożeń związanych z obniżaniem się wieku inicjacji alkoholowej i konsekwencji podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, zgodnie z celami strategicznymi Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2004 (załącznik do Uchwały Nr XXXIII/281/03 RMK z dnia 3 grudnia 2003 r., rozdział II, pkt 1).

§ 4

1. Placówki określone w § 1 otrzymają za pośrednictwem właściwego Zespołu Ekonomiki Oświaty (lub bezpośrednio w przypadku jednostek samobilansujących) środki finansowe w wysokości odpowiadającej wielokrotności stawki określonej na jednego ucznia:
 - a) przedszkola i szkoły podstawowe – 7 zł;
 - b) gimnazja – 9 zł;

- c) szkoły ponadgimnazjalne – 5 zł.
2. Środki finansowe na realizację działań, o których mowa w § 1 zabezpieczone są w planie finansowo-rzeczowym Wydziału Spraw Społecznych UMK na rok 2004: dz. 851, rozdz. 85154, § 4300, zadanie nr 2: Rozwiązywanie problemów uzależnień, profilaktyka i edukacja zdrowotna.
 3. Po zakończeniu realizacji wybranych działań placówki przekażą do Wydziału Spraw Społecznych UMK sprawozdanie merytoryczno-statystyczne, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia w terminie do 16 grudnia 2004 r.
 4. Za rozliczenie finansowe placówek odpowiadają właściwe Zespoły Ekonomiki Oświaty (lub dyrektor placówki w przypadku jednostek samobilansujących).

§ 4

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Magistratu.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Krakowa
/ - /

UZASADNIENIE

Wśród zadań do realizacji w ramach tegorocznego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który stanowi załącznik do Uchwały Nr XXXIII/281/03 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 grudnia 2003 r., zapisano „finansowanie programów profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych oraz szkoleń dla nauczycieli i rodziców; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu”. Celem niniejszego zarządzenia jest realizacja ww. zapisu GPPiRPA poprzez przekazanie do placówek oświatowych środków finansowych na powiązanie działań wychowawczych z różnego rodzaju oddziaływaniami profilaktycznymi wśród uczniów oraz zwiększenie wiedzy nauczycieli i rodziców na temat problematyki uzależnień. Działania w tym zakresie należą do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 4¹ ust 1 pkt. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Niniejsze zarządzenie jest ponadto wyjściem naprzeciw obowiązkowi, jakie nakłada na placówki oświatowe Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, które zobowiązuje szkoły do opracowania szkolnych programów profilaktyki. Podjęcie przez szkoły zintegrowanych i dobrze zaplanowanych działań w postaci szkolnych programów profilaktyki, finansowanych z GPPiRPA będzie stanowić skuteczną formę zapobiegania różnego typu niekorzystnym zjawiskom społecznym na terenie Miasta.

We wszystkich placówkach określonych w § 1 niniejszego zarządzenia obligatoryjnie realizowane będą działania na rzecz edukacji rodziców poprzez wdrażanie programów szkoleniowych, mających na celu opanowanie konkretnych umiejętności wychowawczych w kontekście zagrożeń związanych z podejmowaniem przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, zgodnie z celami strategicznymi GPPiRPA na rok 2004. Powyższy cel strategiczny, jak również fakt, że środki finansowe na profilaktykę trafią w tym roku także do przedszkoli jest bezpośrednim następstwem wyników badań na temat problemów uzależnień w Krakowie, przeprowadzonych w 2003 r., które wskazują na rosnącą „tolerancję” rodziców, sprzyjającą obniżaniu się wieku inicjacji alkoholowej.

Objęcie działaniami profilaktyczno-wychowawczymi maksymalnie dużej liczby dzieci i młodzieży jest możliwe jedynie za pośrednictwem placówek oświatowych. W 2001 r. ww. działaniami objęto zaledwie ok. 10% uczniów, rok później – w efekcie Uchwały Nr 1107/2002 ZMK z dnia 29 lipca 2002 r. w sprawie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2002 w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Miasta Krakowa – programy profilaktyczne w szkołach zostały skierowane do nieporównywalnie większej grupy odbiorców:

uczniowie	97.539 (84,88 proc.)
rodzice	19.959
nauczyciele	7.588
razem	125.086

Podobną liczbę odbiorców miały działania realizowane w szkołach w roku 2003. Szkolnymi programami profilaktyki – dzięki decentralizacji w podziale funduszy i wyborze metod – objęto więc uczniów, rodziców i nauczycieli wszystkich krakowskich szkół samorządowych. Powyższe wskaźniki i pozytywny odbiór sposobu działań Miasta w tym obszarze przez nauczycieli i rodziców skłania do kontynuacji projektu w bieżącym roku.

**OBSZARY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH
W PRZEDSZKOLACH, SZKOŁACH PODSTAWOWYCH, GIMNAZJACH
I SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH**

1. Wdrażanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, Kuratorium Oświaty lub Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub programów autorskich, zawierających następujące bloki tematyczne:
 - a) blok integracyjny, zawierający ćwiczenia umożliwiające lepsze wzajemne poznanie się uczniów, wprowadzenie pozytywnych norm i w efekcie większą integrację;
 - b) blok umożliwiający lepsze poznanie swojej osobowości, dokonanie pogłębionej samooceny i dowartościowanie siebie;
 - c) blok dotyczący zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji zachowań ryzykownych (używania i nadużywania alkoholu lub innych środków odurzających, agresji lub wczesnej aktywności seksualnej), mechanizmów powstawania zaburzeń itp.;
 - d) trening umiejętności psychologicznych (np. umiejętności radzenia sobie ze stresem i napięciami przez ćwiczenia relaksacyjne, umiejętność podejmowania decyzji);
 - e) trening umiejętności społecznych, interpersonalnych (np. umiejętność nawiązywania i podtrzymywania dobrych, satysfakcjonujących kontaktów z ludźmi, rozwiązywania konfliktów, opierania się presji grupy, w tym umiejętność zachowań asertywnych).
2. Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych (o treści jak w pkt 1) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży.
3. Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych, wykorzystujących inscenizację teatralną i/lub techniki multimedialne do prezentacji problematyki uzależnień, agresji, przestępczości (warsztaty + spektakl).
4. Realizacja programów skierowanych do rodziców i wychowawców, mających na celu opanowanie konkretnych umiejętności wychowawczych, takich jak:
 - a) nawiązywanie efektywnej współpracy z dzieckiem,
 - b) modyfikowanie niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań bez stosowania różnorodnych form przemocy,
 - c) uwalnianie siebie i dziecka od zaburzającego rozwój osobowości funkcjonowania w rolach,
 - d) mądre wspieranie procesu usamodzielniania się dziecka,
 - e) pomoc w rozwoju pozytywnego i realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości i zdolności, a także wzrostu zaufania do siebie i szacunku do siebie jako wartościowego człowieka,
 - f) rozpoznawanie, wyrażanie i akceptowanie uczuć, a także radzenie sobie z „trudnymi” uczuciami,
 - g) umiejętność aktywnego, wspierającego słuchania,
 - h) wyrażanie rodzicielskich oczekiwań w taki sposób, by były one przez dziecko respektowane.

5. Dodatkowe szkolenia realizatorów wybranych programów profilaktycznych, jeśli nie są one integralną częścią wdrażanego programu, a istnieje zapotrzebowanie na zwiększenie liczby realizatorów.
6. Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych (o treści jak w pkt 1) w świetlicach przyszkolnych o charakterze socjoterapeutycznym.
7. Realizacja programów profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży szczególnie narażonych na działanie czynników ryzyka: niepełnosprawnych upośledzonych umysłowo, z zaburzeniami zachowania, zagrożonych środowiskowo (w placówkach i/lub podczas wyjazdów).
8. Udzielanie bezpośrednich porad psychologiczno-pedagogicznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców w wyodrębnionych stałych punktach (osobne pomieszczenie, przyjmowanie klientów w określonych godzinach otwarcia).
9. Realizowanie programów rehabilitacyjno-readaptacyjnych dla osób z grup wysokiego ryzyka (utrwalone zachowania ryzykowne).
10. Szkolenia warsztatowe i superwizja dla osób pracujących z młodzieżą z grup wysokiego ryzyka z uwzględnieniem następujących bloków tematycznych:
 - a) praca nad oporem w grupie,
 - b) sposoby radzenia sobie ze stresem,
 - c) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej,
 - d) trening zastępowania agresji.
11. Działania w ramach profilaktycznej strategii alternatyw wpisane w szkolny program profilaktyki, mające na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży takich form spędzania wolnego czasu, które będą alternatywą wobec zachowań ryzykownych (szczególnie podczas przerwy wakacyjnej).
12. Zakup specjalistycznej prasy dotyczącej profilaktyki uzależnień.
13. Zakup materiałów dydaktycznych (książki) i papierniczych, niezbędnych do realizacji programów profilaktycznych /niedopuszczalny jest zakup środków trwałych, takich jak sprzęt RTV, komputerowy, sportowo-turystyczny/.
14. Zakup drobnych nagród w przypadku organizowania konkursów i turniejów o tematyce profilaktycznej.

.....
pieczęć placówki

W Z Ó R

S P R A W O Z D A N I E
Z REALIZACJI SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Nazwa placówki:

--

2. Adres (z podaniem dzielnicy) / telefon, fax, mail:

--

3. Realizacja:

Rodzaj działań profilaktycznych	Realizatorzy (pełna nazwa)	Grupy odbiorców (uczniowie w wieku/ nauczyciele/ rodzice)	Liczba osób objętych działaniami	Uwagi
EDUKACJA RODZICÓW				
INNE				
RAZEM	-----	-----		-----

Kwota przyznana	Kwota wykorzystana

/podpis dyrektora placówki/

Kraków, dnia 2004 r.